

Antimobbestrategi Hindsholms børn og unge

Det **værdimæssige fundament** for vores antimobbestrategi er vores værdibog.

Vi accepterer ikke mobning eller lignende, men arbejder hver dag aktivt for at forebygge at det opstår og vi handler så snart vi ser tegn på det alligevel foregår. Mobning eller lignende kan både forekomme i det fysiske og i det digitale rum.

Vores **definition af mobning og mobbelignende situationer** er:

"Mobning er handlinger, der holder en eller flere elever udenfor fællesskabet, bevidst eller ubevidst. Mobning opstår i fællesskaber som mangler noget positivt at samles om, og foregår ved forskellige typer handlinger, der markerer hvem, der holdes udenfor. Mobning udspringer af utrygge kulturer, der opstår i sociale sammenhænge, man ikke kan trække sig fra.

I skolen kan mobning være den fællesskabsform, der skaber sammenhængskraft. Vi er sammen om at udstøde andre fra fællesskabet. Årsagen til, at der foregår mobning eller mobbelignende situationer skal typisk finde i den manglende tolerance i fællesskabet og ikke ved at se på, hvad, der bliver mobbet med eller hvem, der bliver mobbet. At forstå mobning handler derfor om mere end at udpege et offer og en mobber. Det handler om at få øje på gruppens mønstre – at se på elevernes indbyrdes samspil og positioner. Mobning er et gruppefænomen, og bekæmpelse af mobning i skolen og på uddannelsessteder handler i høj grad om at ændre kollektive dynamikker mellem eleverne. Mobning handler altså ikke om svage elever, men om elever, som bliver gjort svage i et fællesskab." (Dansk center for undervisningsmiljø).

Målet med vores antimobbestrategi er at have velfungerende børne- og unge fællesskaber, hvor alle trives og hvor alle har et positivt afsæt for at lære og for at udvikle sig. Vi vil have et fællesskab med gensidig respekt, tillid og rummelighed.

I Hindsholms børn og unge arbejder vi med forskellige tiltag for at **forebygge** mobning eller lignende:

- Forældrene i børnefællesskaberne inddrages aktivt i trivsel
- Dagtilbud og indskoling arbejder med vores værdier, så alle børn tidligt får en viden om dem
- Dagtilbud bruger kufferten fra "Fri for mobberi" sammen med børnene
- Dagtilbud gennemfører TOPI trivselsmålinger af alle børn 2 gange årligt
- I dagtilbud gennemføres der via "Hjernen og Hjertet" en brugerundersøgelse, som både børn, forældre, medarbejdere og leder skal besvare. Og som giver en god pejling af alle børns trivsel og udvikling
- På Hindsholmskolen er der venskabsklasser – i løbet af skoleåret har 2 klassetrin lærings- og trivselsdage sammen
- Vi har på Hindsholmskolen to elevråd – et for de små elever og et for de store
- På skolerne har vi synlige klasseaftaler i alle klasser med sociale spilleregler
- Vi afholder refleksive klassesamtaler på alle årgange på medarbejderniveau
- Alle medarbejdere har kendskab til afholdelse af klassemødet
- Skolerne gennemfører årligt nationale trivselsmålinger, og bruger dem bl.a. til at udpege fokusområder
- Vi har et samarbejde med PPR, sundhedsplejerske, socialrådgivere, SSP (skole, social, politi samarbejde) og eventuelt andre aktører
- Alle i Hindsholms børn og unge kender vores antimobbestrategi og det ansvar den enkelte har

Hvem har ansvar for at holde øje med om mobning eller lignende foregår. Alle; ledelse, personale, forældre og elever. Alle i Hindsholms børn og unge, skal have et dagligt blik for om mobning eller lignende finder sted og deltage aktivt i arbejdet mod mobning eller lignende.

Hvad vi holder øje med i forhold til mobning eller lignende.

- Udelukkelse fra de små eller store fællesskaber. I timerne såvel som i pauserne
- Elever som vender sig indad og mister lysten til at have noget socialt med de andre at gøre i skolen og måske også i fritiden
- Elever der tit ses alene
- Elever der bliver alene tilbage i klassen, når der er pause og de andre går ud
- Elever der ændrer adfærd, bliver fysisk eller verbalt udadreagerende
- Elever der stopper med at fortælle noget om skolen derhjemme
- Elever der stopper med at have besøg eller anden kontakt med andre fra skolen
- Elever der får øgenavne
- En kultur hvor man er bange for at blive grinet af i timerne eller i pauserne
- Elever der ikke har samme adgang til fællesskaberne som de andre, fordi de har andre interesse

Hvad vi gør hvis der er (mistanke om) mobning eller lignende.

Er der tale om mobning eller lignende iværksætter skolen en handlingsplan inden 10 arbejdsdage, der dækker alle de problematikker, skolen opdager ved undersøgelsen.

Med det samme, når vi opdager eller bliver får mistanke om, at mobning eller lignende finder sted, iværksætter vi nødvendige, midlertidige foranstaltninger frem til alt er undersøgt, afdækket og eventuel handlingsplan er iværksat og har effekt. Vi informerer berørte elever og forældremyndighedsindehavere.

I vores handlinger tager vi udgangspunkt i, at mobning eller lignende er komplekse fænomener, som ofte foregår meget skjult, og derfor kan være svære at afdække gennem samtaler alene. Når der mobbes, så handler det om at de mobbende handlinger virker som den bedste handlemulighed for de børn der mobber. Derfor er det nødvendigt at afdække dynamikkerne i fællesskabet, for at kunne arbejde med at ændre det som udløser mobningen. Det er dynamikkerne der er katalysator for at der foregår mobning eller lignende, og ikke det enkelte barn.

Afdækningen er en vigtig del af arbejdet med at standse mobning eller lignende og ændre den destruktive gruppedynamik. En god afdækning giver vigtig viden om det sociale samspil mellem eleverne, og et indblik i årsagen til at problemerne er opstået. Vi vil ikke kun lave en afdækning af de elever, der helt tydeligt er en del af problematikken, som f.eks. dem der mobber eller dem der bliver mobbet. Alle elever er en del af en større dynamik, og fordi vi som de voksne kun ser et lille udpluk af hvad der foregår mellem eleverne, vil vi undersøge bredt; både i forhold til hvad der foregår og i forhold til hvem, der har hvilke roller og positioner. Med den rigtige viden, kan vi finde de rigtige indsatser.

Vi vil:

- Forholde os nysgerrige og undersøge bredt inden vi konkluderer
 - Have grundige overvejelser om situationen
 - Beskrive det vi allerede ved om situationen, kigge tilbage i trivselsmålingen, referater fra elevrådsmøder, KC møder eller andre relevante møde, fælles opsummering af observationer og samtaler
 - Vi anvender DCUMs undersøgelsesværktøj for at undersøge om der er tale om mobning eller lignende der kræver iværksættelse af handlingsplan efter undervisningsmiljøloven § 1c eller om der skal arbejdes med problemerne på andre måder
- Lave en plan for afdækningen. Hvordan vi vil afdække, hvem gør hvad, tidsplan for afdækningen, ansvarlig for gennemførelse af afdækningen
 - Afholde samtaler med elever – individuelt og/eller som gruppe
 - Afholde samtaler med forældre, hvis det er relevant
 - Observere elevernes sociale samspil
 - Vi anvender DCUMs afdækningsværktøj
- Lave handlingsplan
 - Vi anvender DCUMs handlingsplansværktøj til at udarbejde handlingsplanen

Individuelle samtaler med eleverne

For at forstå hvad, der foregår mellem eleverne, er det vigtigt at tale med dem enkeltvis. De vil hver især have forskellige perspektiver på klassens situation, og de individuelle samtaler kan derfor give et bedre helhedsbillede af hvad, der foregår i gruppen og hvordan eleverne ser det sociale samspil. Det er som udgangspunkt klasselærerne der afholder samtalerne. Klasselærer inddrager kompetencecenter og nærmeste leder for sparring.

Samtalerne skal bruges til at finde svar på disse spørgsmål:

- Hvordan kommer problemerne til udtryk?
- Hvad handler det om?
- Hvilke dynamikker er der i klassen som gør, at problemerne opstår?
- Hvordan opleves problemerne for den enkelte?
- Hvordan påvirkes fællesskabet af denne dynamik?
- Hvordan kan problemerne løses?

Inspiration til spørgsmål i de individuelle samtaler:

- Kan du lide at gå i skole? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan er det at gå i din klasse?
- Hvem er du mest sammen med i skolen?
- Hvem er du mest sammen med i fritiden?
- Opstår der nogle gange svære situationer i klassen? (F.eks. frikvartererne, i gruppearbejde, i timerne, på de digitale medier?)
- Hvad tror du kan ligge bag det, der sker?
- Hvordan har du det når det sker?
- Føler du, at der er noget særligt man skal gøre eller være for at passe ind i klassen?
- Er der noget andet du synes vi skal vide?
- Hvad synes du skal ske nu?

Gruppesamtaler med eleverne

Vi vil i hver situation overveje om gruppesamtaler er egnet til den specifikke gruppes situation. Gruppensnakke kan forværre usunde dynamikker mellem eleverne og forstærke eksisterende hierarkier. Når vi taler om problemer i en gruppe, er der altid magt og positioner på spil, og det som kan lyde uskyldigt for vi voksne, kan have en helt anden virkning på elever, som er i periferien af klassens fællesskab. I klasser, hvor der ikke foregår mobning eller lignende af bestemte elever, kan gruppesamtaler give et billede af nogle af de dynamikker, der er mellem eleverne. Gruppesamtalen besluttet altid ud fra en faglig vurdering af klassens voksne eventuelt i sparring med KC og ledelse.

I gruppesamtalen vil vi:

- Stille åbne og undersøgende spørgsmål
- Være opmærksomme på blikke, kropssprog etc.
- Hold fokus på kulturen i klassen og ikke på enkeltelever
- Drej samtalen i en anden retning, hvis der opstår noget som er med til at forstærke de dårlige mønstre i gruppen (f.eks. at elever bliver udstillet, grinnet af eller ikke taget alvorligt)
- Eleverne, som selv er en del af den problematiske kultur, kan ikke definere løsningen på problemet – det er de voksnes ansvar!

Inspiration til spørgsmål i gruppesamtalerne:

- Hvordan vil I beskrive jeres klasse?
- Hvornår opstår de svære situationer i klassen?
- Hvad handler de typisk om?
- Hvordan får I det når det sker?
- Hvis I skulle ændre på noget af det, der foregår imellem jer, hvad skulle det være?

Samtale med forældre - forældrenes perspektiv

Forældrene er en vigtig ressource både når det gælder om at skabe et godt miljø i klassen og når vi ønsker at forstå og komme til bunds i eventuelle problemer. Forældre ser barnet/den unge i andre sammenhænge end vi gør på skolen og kan bidrage med vigtig viden om det enkelte barns perspektiv.

Inspiration til spørgsmål til forældre:

- Har I oplevelser med jeres barn hjemme eller i skolen, som I synes vi skal kende til?
- Er der noget, I synes vi skal vide om hvad I hører, der foregår i klassen?
- Kan I fortælle om jeres barns relationer til de forskellige klassekammerater?
- Er jeres barn bange for at falde udenfor fællesskabet?
- Har klassen haft udskiftning af lærere eller elever, som har gjort noget svært for jeres barn?
- Er der særlige situationer som jeres barn synes er svære?
- Er der noget særligt man skal gøre eller være for at passe ind i klassens fællesskab?
- Føler I, at I er klædt på til at hjælpe jeres barn med de ting han/hun oplever i skolen?
- Hvordan kan I som forældre bidrage til at styrke relationerne i klassen/gruppen?

Observation af elevernes sociale samspil

Systematiske observationer af elevgruppen kan give os et andet og mere detaljeret billede af det der foregår, end den almindelige interaktion, vi har med eleverne. Gode observationer er tidskrævende, så I hvert tilfælde vil vi vurdere om vi har tid og ressourcer til det. Observation udføres af en lærer eller anden anden ressourceperson, som har mulighed for at observere eleverne, uden at det forstyrrer elevernes almindelige samspil. I observationerne vil vi have fokus på at være objektive og beskrivende. Vi ved, at en vellykket observation ikke blot er en opremsning af hvad eleverne gør, men et fokus på det, der foregår imellem dem. Vi kigger på kropssprog, mimik, sprog, grupperinger, er der elever, der bliver holdt udenfor? Er der bestemte adgangsbilletter til fællesskabet (i form af f.eks. tøj, interesser eller vaner) som gør at ikke alle er med? Er eleverne usikre på hinanden?

I observationerne vil vi have fokus på:

- Interaktion mellem individ og gruppe
- Relationer og samspil i gruppen
- Fællesskabets
- Skjult kommunikation
- Bruge observationskema

Observationskema

Tid og sted	Personer og situation	Hvad lagde vi mærke til?	Refleksioner
	Hvem var tilstede? Hvilken situation var det?	Hvordan behandlede eleverne hinanden? • Blev nogen holdt udenfor? • Blev nogen ikke hørt og set af de andre? • Hvilke roller havde eleverne? • Hvordan var deres kropssprog og tone?	Hvilke gruppedynamikker kan vi udlede af det vi observerede?

Handlingsplan

Indsatserne i handlingsplanen er målrettet de problemer vi ser i elevgruppen og årsagerne til, at de er opstået.

Vi benytter DCUMs handlingsplansværktøj og vores afdækning af situationen indgår som et selvstændigt punkt i handlingsplanen.

Handlingsplansværktøjet består af fem trin:

Indledende overvejelser

- Hvad ved vi allerede om det, der foregår?
- Er der brug for akutte tiltag her og nu?
- Hvem skal inddrages i arbejdet med at udarbejde handlingsplanen?

Afdækning: Årsagen til problemerne med mobning eller lignende undersøges

- Hvordan er den sociale dynamik mellem eleverne?
- Hvilke problemer peger undersøgelsen på?
- Hvilke overordnede temaer handler problemerne om?

Temaer og indsatser

- Hvilke indsatser indenfor hvert tema skal igangsættes?
- Hvilke tegn på at indsatsen virker ønsker vi at se?
- Hvordan følger vi op?
- Hvordan virker de enkelte indsatser?

Status og opfølgning på situationen

- Hvordan virker handlingsplanen overordnet set?
- Er indsatserne i handlingsplanen tilstrækkelige til at løse problemerne?

Det videre arbejde

- Hvordan følger vi op på eleverne?
- Hvordan sikrer vi, at der ikke opstår mobning eller lignende igen?

Handlingsplansværktøjet i sin fulde udstrækning hentes på DCUMs hjemmeside og anvendes.

Beskrivelse af digital mobning eller lignende. Den digitale mobning eller lignende adskiller sig på flere måder fra mobning i det fysiske rum:

- Anonymitet – barnet ved ikke nødvendigvis, hvem og hvor mange der deltager
- Den fysiske afstand - man har aldrig "fri" fra det, og kan rammes døgnet rundt
- Skriftsprogets begrænsninger - man kan ikke aflæse de nonverbale budskaber, og derfor kan ord misforstås og virke hårdere

Opdelingen i mobbeoffer, mobber og medløber nedbrydes – man kan være begge dele, og man kan være medløber uden helt at vide det, f.eks. tilmeldt virtuelle grupper, hvor mobning foregår. Konflikterne følger heller ikke et lineært forløb med en tydelige start og en tydelig slutning. Mobningen bliver mere synlig for andre børn og unge og mindre synlig for de voksne, og konflikter og mobning glider hurtigt over i hinanden. De digitale medier bruges til mange ting: planlægning, informationssøgning, vedligeholdelse af venskaber, underholdning, identitetsdannelse. Fokus for Hindsholms børn og unge skal være på at gøre den digitale verden til et trygt sted at være, hvor samme værdier som i den fysiske verden gør sig gældende.

I Hindsholms børn og unge arbejder vi med forskellige tiltag for at **forebygge** digital mobning:

- Forløb om webetik og netbrug
- Fokus på webetik og netbrug i den daglige brug af digitale medier, tilpasset barnets alder
- Inddrage digital dannelse i klassernes sociale målsætninger
- Undervise i brugen af internettet og de sociale medier med udgangspunkt i, hvordan man skal kommunikere med hinanden
- Vi benytter materialet "Dit liv på nettet" fra Center for digital pædagogik
- Vi prioriterer at gøre alle børn og unge til kompetente brugere af de sociale medier, så de – også i deres fritid – forstår at bruge og forholde sig kritisk til den digitale verden
- Skolen samarbejder med interesseorganisationer i form af temadage – bl.a. Børns vilkår

Håndtering af mistrivsel i forbindelse med digital mobning. Konflikter omkring digital mobning har ofte deres udspring uden for skolen, men konflikterne tages med ind i klasserummet. Derfor kræver løsningen af disse konflikter en høj grad af samarbejde mellem børn og unge, institution og forældrene. Børnene er eksperter i livet på de sociale medier, og det at inddrage deres perspektiv kan derfor give værdifuld viden, når der skal konfliktløses. Pædagog/lærer går i dialog med de involverede børn og unge og inddrager deres forældre. Løser det ikke problemet inviterer institutionen til dialogmøde. Eksterne aktører kan inddrages, hvis det er relevant. **Der iværksættes hurtigt en handleplan** i samarbejde med de involverede børn/elever og forældrene og institution. Afhængig af typen af digital mobning eller lignende kan SSP og politiet inddrages.

Orientering af forældrebestyrelsen

Fællesleder orienterer bestyrelsen mindst en gang årligt om antallet af tilfælde med mobning eller lignende samt deres status i forhold til: 1) Løst i løbet af en måned 2) Løst 3) Stadig et problem der arbejdes med.